

Nebati'den bir miras da 'gri liste'

Bugünlerde en fazla duyduğumuz kelimelerden biri "boykot". Ekonomist **Iris Cibre**'nin son derece haklı olarak gündeme getirdiği yeme içme sektörüne yönelik "protesto" önerisi, 20 günde yüzde 43 artan çimento fiyatları yüzünden şimdi müteahhiflerin dilinde.

Marketlerde etiketler anlık değişiyor neredeyse, maliyet bahanesine sığınan, vatandaşın sırtında...

Yüksek enflasyonun yarattığı belirsizlik bir yandan yokluğu derinleştiriyor. En önemlisi ise toplumsal bir çöküntü yaşıyor. İnsanlar birbirine güvenini yitirmiş durumda, hepimizde bir aldatılmışlık duygusu var.

Eski cumhurbaşkanlarından **Süleyman Demirel**'in "Enflasyon halkın düşmanıdır, ahlakı bozar. Milletleri içinden bozan bir olaydır" sözleri yeniden kanıtlanıyor.

İktidar ise sanki sorumlu kendisi değilmiş gibi "faahş fiyat" masalı anlatıyor. "Faahş fiyat" uygulayan cezalandırılacakmış!

Oysa bu kadar sert yoksullaşmanın asıl nedeni iktidar... 2018'den itibaren başlayan "tek adam" rejimi. En büyük darbenin geldiği tarih ise "faiz neden enflasyon sonuc" iddiasıyla ortaya atılan "nas" dönemi...

Rakamları bir daha hatırlıyorum. Aralık 2021'de Hazine ve Maliye Bakanlığı'na getirilen **Nureddin Nebati** ile faiz indirme dönemi başlarken dolar 13,40 TL, enflasyon 22, faiz ise yüzde 15 idi.

Bugün dolar 34,5 TL, enflasyon yüzde 68,5, faiz yüzde 50.

Ağır faturanın mimarlarından Nureddin Nebati'nin döneminde Türkiye'yi zora sokan bir önemli gelişme daha oldu. Türkiye 2021 yılında karaparanın aklanmasını ve terörizmin finansmanını engellemede eksikleri olduğu için OECD Mali Eylem Görev Gücü'nün (FATF) tarafından 'gri liste'ye alındı.

Risk puanı 800'ü gördü

Bugün Burkina Faso, Bulgaristan, Kamerun, Hirvatistan, Kongo, Haiti, Jamaika, Kenya, Mali, Mozambik, Namibya, Nijeriya, Filipinler, Senegal, Güney Afrika, Güney Sudan, Suriye, Tanzanya, Vietnam, Yemen'le birlikte bu listede.

Gri listede geçen 2,5 yılda Türkiye'nin ülke risk prmi (CDS) yüzde 800'lere kadar çıktı. Yani Türkiye çok yüksek faizlerle borçlanarak dış borcunu katladı. Şeffaflık ve hukuk olmadığı için yabancı sermaye gelmedi.

Şimdi bu yanlış politikaları "akılcı" politikalara çevirmeye çalışan Hazine Bakanı **Mehmet Şimşek**'in en önemli çabalarından biri "gri liste"den çıkmak. Şubat'ta toplanan FATF Genel Kurulunda Birleşik Arap Emirliği listeden çıkarken Türkiye çıkmamıştı. Şimdi umut haziran ayında.

Türkiye bu kez başarır mı?

Bu soruyu Daha İyi Yargı Derneği Başkanı Av. **Mehmet Gün**'le sordum. Çünkü Gün, Türkiye'nin gri listeden çıkarılmasını bekleyen Şimşek'i iyimser buluyor.

Türkiye'nin rüşvet ve yolsuzluk ile OECD'nin aradığı etkinlikte mücadele etmediği görüşünde. Gün'ün yapılması gerekenlere ilişkin yedi önerisi var:

- Anayasanın, cumhurbaşkanı, cumhurbaşkanı yardımcılarını ve bakanları yargılamayı fiilen imkânsız kılan 105. ve 106. maddeleri değiştirilmeli.
- Rüşvet suçlarında doğrudan dava açılması sağlanmalı.
- Hâkimler Savcılar Kurulu'nun yapısı, tam tarafsız olacak şekilde değiştirilmeli.
- İktidardaki siyasileri ve emirlerindeki üst düzey yöneticileri rüşvet ve yolsuzluk suçlarında kapsam dışında tutan istisnalar yasalardan ayıklanmalı.
- Kamu görevlileri hakkında soruşturma izni şartı kaldırılmalı.
- Yasama dokunulmazlığı yeniden düzenlenip rüşvet ve yolsuzluk suçlarında, istisnai olarak, soruşturma dokunulmazlık tanınmalı.
- Rüşvet ve yolsuzluk suçlarını yargılayacak uzman, yetkin ve tam bağımsız bir mahkeme kurulmalı.

Türkiye'de AKP'nin 22 yıllık iktidarında 10'a yakın varlık barışı çıkarıldı. Ne yazık ki son 10 yılda dünyanın uyuşturucu merkezleri arasına girdik. Güzellik salonlarıyla karapara akladığı ortaya çıktı.

Kayıt dışı hâlâ yüzde 40'larda. Dünyanın en zenginleri arasına giren iş insanları nasıl bu kadar kısa sürede zengin olduklarını anlatamayacağı için adını gizliyor.

Şimşek'in 10 aylık karnesi Türkiye'yi "gri liste"den çıkarır mı? Meçhul!